

Een nieuwe stap in onze steun aan kwetsbare mensen

Beste schenker,

De zomer staat voor de deur. We wensen u alvast een deugddoende onthaasting en de tijd om de batterijen terug op te laden. Bij Caritas doen we voort, want armoede en onzekerheid nemen geen vakantie.

Ditmaal brengen we de werking van 'De Loodsen' onder uw aandacht. De Loodsen is al vele jaren één van de omvangrijkste projectwerkingen van Caritas Hulpbetoon Vlaanderen. Sinds eind 2025 is de werking ervan ook ingekanteld in Caritas Hulpbetoon Vlaanderen vzw. De Loodsen werd in 1993 opgericht in Antwerpen met de inspiratie om, net zoals een loods schepen veilig naar de haven begeleidt, mensen in kwetsbare posities richting een plek in de samenleving te loodsen. Gedreven door deze metafoor bouwde de organisatie een diverse werking uit, gedragen door vrijwilligers en professionals. De samenwerking met Caritas dateert al van jaren, en de integratie verstevigt deze banden en biedt bijkomende stabiliteit voor de toekomst zodat het verhaal kan verder gaan. Het verhaal van De Loodsen kan u lezen op onze website: caritasvlaanderen.be/nl/interview-annemie-luyten-stichter-en-bezieler-van-de-loodsen.

"Zoals loodsen schepen veilig binnenbrengen, willen wij mensen begeleiden naar hun plek in de samenleving"

Annemie Luyten

Op de volgende pagina's van deze CH Info kan u meer lezen over de verschillende projecten die nu onder de werking vallen en die we hier aan u willen voorstellen: 'de Overzet', een veilige plek voor vrouwen met kinderen,

'Harmattan', Nederlandse lessen als sleutel tot verbinding, en 'Tochten van Hoop', die Antwerpen laten ontdekken met andere ogen.

Met deze werking bevinden we ons midden in de grootstad Antwerpen ook aan de periferie: waar mensen overleven maar blijven dromen. We geven hen, zoals met al onze projecten, een duwtje in de rug, om dromen levend te houden en te helpen realiseren. Met tastbare vormen van ondersteuning, met verbinding en met een helpende hand. Het biedt een wereld van verschil, en is zeker geen druppel op een hete plaat.

Dat is precies wat Caritas Hulpbetoon Vlaanderen altijd probeert te doen: met beperkte middelen zinvolle en daadwerkelijke kansen bieden aan kwetsbare mensen om hun leven zelf in handen te kunnen nemen. Om hoopvol naar de toekomst te kunnen kijken.

Om dat mogelijk te blijven maken, kloppen we opnieuw bij u aan. Mogen we ook ditmaal op u rekenen? Van harte dank en een deugddoende zomer gewenst!

Dominic Verhoeven
Directeur

Piet Vandevoorde
Voorzitter

De Loodsen: een veilige haven voor mensen zonder houvast

Wie aan Caritas Hulpbetoon Vlaanderen schenkt, investeert in mensen. In vrouwen, kinderen, mannen en jongeren die nergens anders terecht kunnen. In verhalen die vastgelopen zijn, maar opnieuw richting krijgen. Met jullie steun kunnen we dat mogelijk maken in ons project **De Loodsen** in Antwerpen waar drie deelwerkingen samenkomen: **De Overzet**, **Harmattan** en **Tochten van Hoop**.

Samen vormen ze een veilige haven voor mensen zonder wettig verblijf, alleenstaande moeders die leven in extreme kwetsbaarheid. Hieronder leest u hoe uw gift voor hen opnieuw perspectief kan bieden.

De Overzet: een veilige plek voor vrouwen en kinderen

In ons project 'De Overzet' in Berchem vangen we alleenstaande of zwangere vrouwen zonder wettig verblijf op. Vrouwen die niet terecht kunnen in de reguliere hulpverlening, maar wel een realistisch perspectief op legalisatie hebben. Het project is gelijkaardig aan ons

opvangproject VUNDA in Gent en ook hier staan rust, veiligheid en intensieve begeleiding centraal.

Voor deze vrouwen met een migratie- of vluchtverhaal, zonder netwerk, zonder stabiele woonplaats is rust vaak ver zoek. Vaak dragen ze een zware rugzak mee: medische problemen, slapeloosheid, chronische stress of trauma's. We geven de vrouwen eerst de tijd om op adem te komen, om dan te werken aan een zelfstandige toekomst. De bewuste kleinschaligheid van het project zorgt ervoor dat vrouwen en kinderen de veiligheid en stabiliteit vinden die ze nodig hebben.

Een aanvraag verloopt steeds via een sociale dienst, zoals het CAW, Dokters van de Wereld, Cherut, Kind & Gezin of andere diensten uit de buurt. De stuurgroep van De Overzet evalueert deze aanvragen en houdt daarbij rekening of er een haalbaar plan van aanpak bestaat om geregulariseerd te worden. Even belangrijk is de bereidheid om begeleiding te aanvaarden en actief mee te werken aan stappen richting stabiliteit en zelfstandigheid.

Bij De Overzet krijgen de vrouwen meer dan alleen een dak boven het hoofd. Vrijwilligers en medewerkers helpen bij administratieve stappen, begeleiden vrouwen naar afspraken bij het OCMW, advocaten of artsen en ondersteunen hen bij het vervullen van hun dossier voor hun asielaanvraag. Zo'n traject vraagt tijd: gemiddeld verblijven vrouwen er een jaar tot anderhalf jaar.

De werking probeert zoveel mogelijk drempels weg te nemen. Basisvoorzieningen zoals meubels, elektriciteit, verwarming en wasmachines zijn aanwezig. Voor voeding werkt De Overzet samen met sociale organisaties zoals Filet Divers en Onthaal Sint-Antonius. Via een sociaal kruidenierssysteem kunnen vrouwen er voor een beperkt bedrag boodschappen doen.

Maar ondersteuning gaat verder dan materiële hulp. De Overzet zoekt actief naar manieren om vrouwen sterker te maken. Er zijn samenwerkingen met buurtwerkingen en (vrijwilligers)organisaties die opleidingen aanbieden, zoals sollicitatietrainingen, naaicursussen of trajecten rond digitale vaardigheden. Daarnaast kunnen vrouwen via het LBC volwassenenonderwijs instappen in langere opleidingen die hun kansen op werk vergroten, zoals de opleiding kinderverzorging of andere beroepsgerichte modules. Zo krijgen vrouwen opnieuw kansen om hun talenten te ontdekken en stappen te zetten richting werk en zelfstandigheid.

Ook voor de kinderen is er aandacht. Medewerkers en vrijwilligers helpen bij de zoektocht naar een school of crèche, iets wat in Antwerpen niet vanzelfsprekend is door lange wachtlijsten. Ze begeleiden ouders in contacten met scholen en ondersteunen gezinnen wanneer het traject moeilijk loopt.

De Overzet is een plek waar vrouwen in extreme kwetsbaarheid opnieuw ademruimte, waardigheid en perspectief krijgen.

"Ongeveer 70 à 80 vrouwen met kinderen zijn al in de Overzet voor langere of kortere periode gepasseerd. Soms was het echt een processie van Echternach, maar als ze dan fier binnenkomen met hun verblijfskaart, hun schooluitslag of een onverwacht bezoek om te vertellen over hun kinderen, dan voel je die diepe dankbaarheid en vriendschap over vele grenzen heen." - Annemie Luyten, stichter en bezieler van De Loodsen

Harmattan: Nederlandse lessen als sleutel tot verbinding

Wie nieuw is in België of zonder wettig verblijf leeft, ervaart vaak hoe moeilijk het is om vooruit te kunnen zonder kennis van het Nederlands. Wie nog geen verblijfsdocument heeft, mag nog niet deelnemen aan een inburgeringstraject en krijgt dus nog geen toegang tot reguliere taallessen. Een gemiddelde verblijfsprocedure van meer dan een jaar (372 dagen, cijfers CGVS) betekent dat mensen in die tijd geen stappen kunnen zetten richting werk, integratie of zelfstandigheid. Daarom organiseren we met project 'Harmattan' laagdrempelige Nederlandse lessen voor mensen zonder wettig verblijf.

Mannen, vrouwen, jongeren en ouderen: iedereen is welkom. De lessen gaan drie dagen per week door, met 2 tot 4 groepslessen per dag. Er is plaats voor een tachtigtal cursisten. De groepen zijn bewust klein gehouden

en afgestemd op verschillende taalniveaus, zodat iedereen op eigen tempo kan leren.

De vraag naar lessen is groot. Veel deelnemers horen via mond-aan-mondreclame over Harmattan of worden doorverwezen door scholen, buurtwerkingen, Sint-Antonius of het CAW. Wie drie keer afwezig is zonder verwittigen, maakt plaats voor iemand anders – want de wachtlijst is lang.

Vrijwilligers spelen een cruciale rol in Harmattan. Sommigen hebben zelf een migratieachtergrond, anderen engageren zich vanuit een sterke sociale betrokkenheid. Voor ze starten, krijgen vrijwilligers vorming over migratierecht en over de leefwereld van mensen zonder papieren. Nieuwe vrijwilligers volgen eerst enkele lessen mee en krijgen ondersteuning bij het lesmateriaal.

De lessen zijn meer dan taalonderwijs alleen. Ze bieden structuur, ontmoeting en vertrouwen. Cursisten oefenen gesprekken die ze nodig hebben in het dagelijkse leven: naar de dokter gaan, een formulier invullen, praten met de school van hun kinderen of de weg vinden in de stad.

Een vrijwilliger vat het zo samen:

"Taal leren geeft mensen opnieuw een stukje zelfstandigheid. Je ziet cursisten groeien wanneer ze merken dat ze zich kunnen uitdrukken en begrepen worden."

Tochten van hoop: de stad ontdekken door andere ogen

Met project 'Tochten van hoop' willen we mensen laten kennismaken met verhalen van armoede, uitsluiting én solidariteit in de stad. Tijdens begeleide wandelingen trekken deelnemers langs plaatsen die vaak verborgen blijven voor het grote publiek: op dit moment beperken we ons vooral tot de Universiteitsbuurt met thema's als 'Armoede onder ons' of 'Mensen met een missie vroeger en nu'.

Vrijwilligers brengen getuigenissen over armoede en sociale uitsluiting, maar tonen ook hoe mensen en organisaties elke dag bouwen aan hoop en verbondenheid. De wandelingen vertrekken vanuit De Loodsen, op de Sint-Jacobsmarkt in Antwerpen, en duren ongeveer twee uur.

De tochten zijn bedoeld voor scholen, groepen en geïnteresseerden die de stad op een andere manier willen leren kennen. Ze nodigen uit tot ontmoeting en dialoog en maken maatschappelijke thema's tastbaar.

Voor veel deelnemers zijn de wandelingen confronterend, maar tegelijk inspirerend. Ze tonen dat achter cijfers en maatschappelijke discussies echte mensen schuilgaan, elk met hun eigen verhaal.

NM2026/2 De Loodsen